

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАГМАЛІНГВІСТИКИ
[CURRENT ISSUES IN PRAGMALINGUISTICS]

УДК 811.134.2'38

Стаття надійшла до редакції [Article received] – 18.08.2021 р.

Фінансування [Financing] – самофінансування [self-financing]

Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism] – 20.08.2021 р.

Оригінальність тексту [The originality of the text] – 97.95 %

<http://doi.org/10.17721/2663-6530.2021.40.08>

ІНТЕНСИФІКАТИ ЯК МАРКЕРИ ПРАГМАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ІСПАНСЬКОЇ АВТОРСЬКОЇ ПУБЛІЦИСТИКИ

Людмила Василівна Артемова (м. Київ, Україна)

l.artemoval@knu.ua

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романської філології

Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

(Міністерство освіти і науки України)

01601, м. Київ, бульвар Тараса Шевченка, 14

Статтю присвячено дослідженню мовних засобів інтенсифікації прагматичної складової іспанської авторської колонки. Ми визначили ці засоби як інтенсифікати, метою вживання яких є втілення прагматичної настанови публіциста, яка полягає у намірі підсилити вплив на адресанта, активізуючи експресивну (оцінну та емотивну) домінанту висловлення. Це можуть бути лексичні одиниці, які вибудовуються у висхідні чи низхідні градації. Також ними можуть виступати «внутрішні інтенсиви», а саме експресивно марковані за своєї семантикою лексичні одиниці. Особлива увага також приділяється окремим рисам авторського стилю Х.Маріаса, як найбільше цитованого у цьому дослідженні, через його незауважену негативну оцінність. Мова йде про насиченість публікацій негативно маркованими одиницями усіх мовних рівнів. Звичайною для журналіста є стратегія нанизування або нашарування епітетів, які ми розглядаємо як інтенсифікати прагматичного потенціалу публікації. Нашу увагу так само звернено на афікасальні інтенсифікати та тропейстичні засоби підсилення вираження емоційної складової загальної експресивності іспанської авторської публіцистики.

Ключові слова: інтенсивність, суб'єктивність, прагматичний потенціал, авторська публіцистика, інтенсифікат.

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)

[Intensyfikaty jak markery pragmatychnogo potencjalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyky]

© Artemova L. V. [Artemova L. V.], l.artemoval@knu.ua

INTENSIFICATORS AS PRAGMATIC POTENTIAL MARKERS OF SPANISH AUTHOR ARTICLES

Lyudmila V. Artemova (Kyiv, Ukraine)

l.artemoval@knu.ua

PhD (Philology), Associate Professor, Associate Professor at Romance

Philology Department,

Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv

(Ministry of Education and Science of Ukraine)

14 Taras Shevchenko Blvd., Kyiv, Ukraine, 01601

This article treats the investigation of language means of pragmatic component intensification of Spanish author column. We define these means as intensificators, which are used to carry out the author's pragmatic aim, which is to underline the influence on the addressee, activating the expressive (evaluating and emotive) dominant of expression. Those can be lexical units that form ascendent and descendent gradations. Also, they can be "inner intensificators", to be exact marked with expressiveness as for their semantic meaning lexical items. The particular attention is paid as well to the definite characteristics of Javier Marias author's style, as most frequently quoted in our investigation, due to its unconcealed negative evaluation. We mean the saturation of his publications with negatively marked units of all language levels. His usual strategy is to tag or lay up descriptive epithets which we consider the intensificators of publication pragmatic potential. Our attention is as well dedicated to suffix and prefix intensificators and metaphoric means of underlining the expression of emotional component of total expressiveness of Spanish author's opinion-based journalism.

Key words: intensity, subjectivity, pragmatic potential, opinion-based journalism, intensificator.

Іспанська якісна преса ХХІ ст. представляє собою вагомий доробок журналістів, кореспондентів, редакторів, а також відомих сучасних письменників та письменниць (Javier Marías, Javier Cercas, Rosa Montero, Elvira Lindo, Maruja Torres), чия публіцистика органічно поєднує риси літературного та публіцистичного стилю, тяжіючи до першого, відповідно вирізняючись оригінальністю та неповторністю, відкритою неприхованою суб'єктивністю індивідуальністю авторського стилю, рясніючи засобами образного мовлення, тропами, фігурами, тощо.

Актуальність даної статті визначається зростаючим інтересом до дослідження прагматичної складової публіцистичних творів, серед яких за

(Актуальні питання прагмалінгвістики [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Інтенсифікати як маркери прагматичного потенціалу іспанської авторської публіцистики (Українською)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu hispańskoi avtors'koi publicystyki]

© Артемова Л. В. [Artemova L. V.], l.artemoval@knu.ua

своєю оригінальністю викладення виокремлюється такий газетний жанр, як авторська колонка або шпальт. Цього разу наша увага спрямована на дослідження інтенсифікативів, як маркерів прагматичного навантаження цих статей. Ці інтенсифікатори виступають маркерами експресивної забарвленості публікації, є осередками оцінної та/і емоційної домінанти звучання тексту.

Наукова новизна полягає у намірі розглянути мету функціонування інтенсифікативів в авторській колонці, їх вплив на створення загального тону висловлювання, вміщує комунікативний намір автора, а також на вплив на сприйняття повідомлюваного читачем. **Об'єктом** нашого дослідження виступає інтенсифікат різних мовних рівнів (морфологічний, лексичний та синтактичний), а **предмет** складають засоби їх безпосередньої реалізації, чие вживання підпорядковано меті виконання прагматичної складової в аналітичній іспанській публікації. **Мету** визначаємо у визначенні ролі, яку відіграють інтенсифікати, у формуванні загальної прагматичної функції колонки.

Одним із параметрів експресивності є **інтенсивність** – термін, що вживається на позначення якісно-кількісної характеристики явища, відображає його міру. Вона виступає тією одиницею експресивності, що визначає ліміт, за яким зміна кількості приведе до зміни якості. Міра окреслює той ареал, у межах якого якість може модифікуватися, видозмінюватися, прирощуватися або ущухати, зберігаючи при цьому свої суттєві характеристики [3, с. 55].

На думку Н. Карповської, інтенсивність є однією із тих лінгвопрагматичних категорій, яка за своєю природою, з одного боку, може відображати суб'єктивне ставлення мовців до явищ, подій та станів, з іншого ж, покликана впливати на адресата. Вона вміщує суб'єктивно марковану інформацію, зважаючи на градування значення тих одиниць, що її складають або формують [7, с. 74].

Закладена в одиницю мовлення експресивно маркована інформація, що може бути частиною її конотативного значення, зумовленого існуючим колективно-суб'єктивним сприйняттям, який в свою чергу відповідає картині світу певного етносу, може бути активована мовцем у конкретній мовній ситуації, коли він послуговується нею для висловлення власної думки. Тоді реалізується прагматична настанова адресанта, яка полягає у бажанні підсилити вплив на адресанта, активізуючи експресивну домінанту висловлення.

Розглянемо наступний приклад із статті Х. Маріаса з вступу до колонки: *El*

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)

[Intensyfikaty jak markery pragmatychno potencjalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyky]

© Artemova L. V. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

mayor imbécil moral no lo es, en puridad, más que los así calificados el pasado domingo, ni más que quienes arrastran esa fama bien acabados sus mandatos (Aznar, Bush J, Zapatero y muchos otros). Зважмо на те, що *imbécil* належить до тих лексичних одиниць, які на думку Ш. Баллі, мають відкриті асоціації, незавуальовані, що незмінно виникають незалежно від ситуації або контексту [6, с. 39]. Серед контекстуальних інтенсифікаторів можемо тут виокремити вищу ступінь порівняння *mayor*, вставна конструкція *en puridad*, якщо ми залишимо осторонь ряд відомих політиків, звичайно більше іспанських, яких автор відкрито ставить як приклад моральних бовдурів. Також аналізуючи це речення, не можна обійти увагою заперечну конструкцію (*no lo es, en puridad, más que los*), яка також зрештою підкреслює, що саме такими вони і є. Загалом, для Х. Маріаса є типовим звернення до порівняльних конструкцій з певними загальновідомими персонами іспаномовного світу або навіть світового масштабу, коли читач має шляхом асоціації вибудувати ментально або інтерпретувати інформацію. Відповідно, отриманий у такий спосіб кінцевий «асоціативний» конструкт є набагато багатший (емоційно, оціночно) за закодовану колумністом інформацію, оскільки вона «збагачена» власним досвідом читача.

На думку О. Вольф, «при включенні у висловлення афективного компоненту значення, посилюється емотивний бік оцінки і тим ефективніше є вплив на адресата» [1, с. 111]. Інтенсивність може втілюватися в семантиці лексичних одиниць, що позначають емоції; порівняймо значення таких слів: *la inquietud – la ansiedad, la zozobra, la congoja; la alegría – la felicidad, el gozo, la exaltación* або, наприклад, за характером прояву емоційних станів: *lloriquear – zollozar – llorar – llorar como una Magdalena – llorar a moco tendido – hecho un mar de lágrimas*. Подібні синонімічні ряди, вибудовані за принципом нарощення інтенсивності значення, складають основу висхідної градації або клімаксу.

Наші спостереження показують, що для аналітичних жанрів це є найрозповсюдженіший тип градації, на відміну від низхідної, коли із кожним наступним членом зменшується об'єм значення, спадає стилістичний ефект і враження від нього [8]. Як приклад висхідної градації запропонуємо фрагмент із колонки Р. Монтеро «Aquí, hoy, ahora»: *Seré feliz cuando tenga pareja, seré feliz cuando pueda conseguir más independencia de mi pareja; seré feliz cuando tenga hijos, seré feliz cuando mis hijos crezcan y recupere mi vida; seré feliz*

(Актуальні питання прагмалінгвістики [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Інтенсифікати як маркери прагматичного потенціалу іспанської авторської публіцистики (Українською)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu hispańskoi avtors'koi publicystyki]

© Артемова Л. В. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

cuando tenga trabajo, seré feliz cuando tenga menos trabajo. Sea como sea, siempre conseguimos fastidiarnos la realidad. Справедливо можна зауважити, що це не класичний приклад градації, яка, проте накладається на анафоричний початок, проте нагнітання смислового та емоційно-експресивного значення відчутне, окрім того відбувається приращення значення у кожному другому елементі перерахування: «Буду щасливою, коли у мене буде пара, буду щасливою, коли я зможу отримати більшу свободу від свого партнера; буду щасливою, коли у мене будуть діти, буду щасливою, коли діти виростуть і я житиму своїм життям...»

Завдяки такого роду додатковій акцентуації відбувається реалізація прагматичної авторської настанови на актуалізацію тих смислових складових тексту, які вмішують потенціал більшою мірою вплинути та читача, активізувати його не стільки його інтелектуальні, скільки емоційні реакції у напрямку, потрібному автору [2, с. 79].

У своїй колонці про Афганістан, яку Р.Монтеро назвала “*Hablar y abrazar*”, образ того жаху, що відбувається у захопленій талібами країні, авторка створює у більшій мірі за допомогою «внутрішніх інтенсивів» (визначення Е. І. Шейгал): “*Me pongo a redactar este artículo y siento que tengo la cabeza secuestrada*”, “*me asalta la misma congoja*”, “*con esta masacre anunciada, ese apocalipsis parcial*”, “*no es el único horror*”, “*el infierno existe*”, “*hay otras matanzas además*”, “*el triunfo de maldad*”, “*ese agujero de dolor, ese delirio*”, “*el barrunto de un sufrimiento inevitable*”, “*una obra horripilante*”, “*el abismo afgano*”, “*lo que hay alrededor es también atroz*”. Експресивна забарвленість цього фрагменту публікації створюється глибинним переплетінням емоційної та оцінної складової. Проаналізувавши значення, впадає у око негативна конотація всіх підкреслених ЛО, які можна згрупувати не стільки у ряди, скільки у пари:

“*la masacre – la matanza*”,
 “*el infierno – el apocalipsis*”,
 “*el dolor – el sufrimiento*”,
 “*la congoja – el horror*”,
 “*horripilante – atroz*”.

Ці інтенсифікати характеризуються суб’єктивною оцінкою виявлення ознаки або якості, бо безпосередньо за своєю семантикою вказують на високу чи низьку наявність цієї ознаки, хоча очевидним є тяжіння авторки до

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyki]

© Artemova L. V. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

виокремлення її надмірності. Водночас цей «внутрішній інтенсив» кожного члена у сукупності із колективно-суб'єктивною уявою про норму (певний нейтральний еквівалент) впливає на вибудову цього синонімічного ряду за ступенем прирощення експресивності, а саме їх інтенсифікуючого змісту кожним окремим адресатом. Тобто, створений нами ряд *secuestro* → *congoja* → *masacre* → *apocalipsis* → *horror* → *infierno* → *maldad* → *abismo* є суб'єктивним і персоніфікованим досвідом. Проте цей градаційний ряд майже напевне буде відмінним для інших адресантів, бо є опосередкованою прагматичними координатами, через існування для кожного власної шкали прояву якостей, ознак чи оцінки [7, с. 75].

Розглянемо наступний приклад із статті Маріаса “Cuento de septiembre”. Перше враження від колонки, це відсутність відкритої різкої саркастичності, яка повсякчас притаманна його авторській публіцистичній прозі. Описуючи спосіб життя одного із своїх багатих друзів, помітною є антитеза, протиставлення, на якій публіцист будує об'ємний образ свого друга: “*gestos magnánimos hacia los pobres lejanos, generosidad – incapaz de soltar un euro a sus hijos o sobrinos; hombre justo, estricto – malacostumbrar; cariñoso – no lo ablanda; no es el miserable que... se priva de comodidades y caprichos; tampoco es tacaño del todo*”. Окрім цієї лінії змалювання характеру свого друга, є інша, знову таки вибудована на опозиції: “*los pobres lejanos – sus conocidos; ayudas o préstamos familiares, los próximos – desconocidos remotos y abstractos*.” Таке контрастивне представлення із подальшим прирощенням деталей, нюансів, висловлювань «героя» дають читачеві зрештою той майже цілісний портрет, до якого прагне журналіст. У цьому так само йому допомагає багатство заперечних форм: “*nadie real se dé por aludido, incapaz, no desea, no le importa, no lo ablanda, no le toca, no le “lucirían”, sin mérito ni brillo, no ahorra, no es el miserable, no concibe gastar*”. Вважаємо, що всі вище перераховані стратегії, якими послуговується Х. Маріас, слід вважати контекстуальними інтенсифікатами: у випадку із рисами характеру вони будуть спадати, бо починаємо від «великодушного» → «щедрості» → «справедливого» → «дріб'язкового» із кінцевим компонентом, домінантою, на наш погляд, «зовсім не скнара». Контраст, який створюється першим і останнім членом градації, вражає за ступенем інтенсифікації значення, бо «великодушність» і «жадоба» є несумісними поняттями, що не можуть бути одночасно притаманними одній людині, що можливо потрактувати як антитезу,

(Актуальні питання прагмалінгвістики [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Інтенсифікати як маркери прагматичного потенціалу іспанської авторської публіцистики (Українською)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu hispańskoi avtors'koi publicystyki]

© Артемова Л. В. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

протиставлення, що створює остаточне уявлення читача.

Якщо ми повернемося до іншої статті Маріаса “Famosos imbéciles morales II”, то незавуальована негативна оцінка відчується вже при прочитанні першого інтродуктивного абзацу, оскільки його ключові поняття є наступними. Проаналізуємо: *Los fulleros sin escrúpulos, chantajistas insaciables, jamás se conforman, “no se debe contentar a quien nunca se va a dar por contento”, ignorar a sus 50 años, no han dejado de pasar, provocar insensatamente, importunar, hacer caso omiso, ni siquiera, no se atrevieron a decir, negarlo*. Виділені приклади вміщують семантичні, морфологічні, синтаксичні засоби створення негативної оцінки. Таке нагромадження знаку «-» на всіх мовних рівнях є ефективним способом створення загального негативного фону висловлювання. Подібне явище, яке можна вважати ознакою ідеостилі публіциста, можна простежити в іншій колонці «Barcelona desfigurada»: *mejor no recordar, incómoda postura, desesperarse, mamarrachada, la alcadesa bufa, lamento comunicarles, cutre y peor, colorinches, una infame mezcla, un aspecto hortera, el chararrinón esperpéntico, pueblerino, palurdo, cateto, pintajos, diseñado por esquizofrénicos*.

Майже загальновідомою є нелюбов письменника і журналіста до світу політики, що неодноразово висвітлювалося у роботах дослідників його творчості, як от наприклад у статті Ф. Борнштейна «Хав'єр Маріас, колумніст, який знає все, і завжди правий». У преамбулі до безпосереднього аналізу окремої його публікації, автор говорить (з відвертим натяком на Маріаса): «*la vanidad intelectual de algunos columnistas les lleva a la desmesura de opinar de cualquier asunto que pase por debajo de sus púlpitos. Son individuos que ejercitan con desparpajo un periodismo tribunicio, y tienen la convicción de que todas las dificultades adheridas al asunto sobre el que divagan –que puede ser tanto la economía financiera de Castilla-La Mancha como la situación geoestratégica de los países limítrofes con Beluchistán- no tienen ningún secreto que ellos no puedan desentrañar. Y, por si esto no bastara, su ingenuidad les dice que lo que escriben influye decisivamente en la marcha de la política y la sociedad, como los puñetazos que un boxeador da en las nupias de su rival*» [6]. Відчувається алюзія на творчий стиль Маріаса, який дійсно схильний до «жорсткої» форми викладення, коли він не скупиться на «соковиті» епітети.

Продовжуючи аналізувати статтю “Famosos imbéciles morales II”, для створення цілісного сприйняття його колонки можемо доповнити загальну

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyki]

© Artemova L. V. [Artemova L. V.], l.artemoval@knu.ua

картину епітетами, не менш оцінно забарвленими: *nuestro quisquilloso y vengativo amigo, las funestas consecuencias, el ministro rastrero, es hilirante, anunciar ufano, el mensaje absurdo, un individuo incapaz, periodista-felpudo, personas acompejadas*. Так само яскраво відкривається його емоційний запал у перебільшеннях (інтенсифікатах), якими пронизана стаття: *hasta el infinito, pagar en abundancia, imitarla a lo grande, los extranjeros en masa, por enésima vez, un color de muerte*. Загалом, автор ніколи не скупиться на відкрито оціночно марковані засоби, згущуючи кольори.

Не менший ефект нагнітання створює паралелізм у вибудові структури інтродукції, коли автор звертається до таких структур: *Hasta un niño de diez años sabe que los chantajistas... también una chica de quince está al tanto de la máxima asimismo saben los niños de doce años ... hasta los meros tontos lo saben*. Останній компонент забарвлює значенням три попередні, тобто «навіть повний дурень це знає».

На думку Н. Карповської, до інтенсифікатів певною мірою можна віднести і ЛО, утворені за допомогою афіксів. Вони визначаються прагматичною ємністю, мають здатність передати оцінку висловлення, його емоційно-експресивне та асоціативне забарвлення [7, с. 78]. І українська, і іспанська мова відзначаються розгалуженою системою зменшувальних та збільшувальних суфіксів, які у своїй більшості окрім цього вміщують певну суб'єктивну оцінку: зменшувальні здебільшого вносять пестливе значення, збільшувальні – негативно марковане. Для стилю Х.Маріаса є притаманним суфіксальне новаторство, як наприклад *la tonta locoide*. Як одна із форм вираження свого «особливого» ставлення до відомих осіб, які за звичай, посідають високі урядові посади, Х. Маріас створює антропоніми. Так, від прізвища мера Барселони Колау це *la enloquecida cruzada colauita*. Або *tampoco entiendo que las feministas de nuestro Gobierno – Belarra, Montero*. Якщо розглянути префіксальний спосіб, то він також є продуктивним: *el éxito de su archiamiga Ayuso, el sacrificio sobrehumano*.

На думку В. М. Телії, все, що може бути квантифікованим, має внутрішню властивість до градації (градування) [4, с. 51], отже, до інтенсифікації. Інтенсивність співвідноситься з оцінністю та емотивністю, нарощуючи, підвищуючи їх міру прояву та ефективність функціонування у тексті.

О. М. Вольф вказує на те, що неможливо об'єктивно виміряти емоційний

(Актуальні питання прагмалінгвістики [Aktual'ni pytannja pragmalinyistyky])

Інтенсифікати як маркери прагматичного потенціалу іспанської авторської публіцистики (Українською)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu hispańskoi avtors'koi publicystyki]

© Артемова Л. В. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

стан, однак уява про сильніші або слабші емоційні стани нерозривно пов'язана з їх існуванням, відповідно можна говорити про більш або менш виражений характер емотивності [1, с. 237].

Особливим аспектом, притаманним емоційним станам, є їх здатність до інтенсифікації, тобто можливість показати різний ступінь вираження емоції, іншими словами, емоційний стан може змінюватися за ступенем прояву емоції, яка, в свою чергу, здатна до нарощення та спаду інтенсивності. Можна виділити дві особливості емоційних станів:

1) зміна емоцій у часі за їх напругою,

2) суб'єктивність спостерігача в оцінці інтенсивності емоції або емоційного стану. Таким чином, емоції завжди мають кількісну характеристику, при цьому вони можуть змінюватися поступово або раптово.

Інтенсивність емоційного стану та її зміна визначаються в іспанській мові багаточисельними інтенсифікаторами, показниками певної кількості. Найтиповішими формами є наступні: *muy (bastante, suficiente, extremamente, demasiado, sin límites, sumamente, enormemente, realmente + contextuales) irritado, en plena (completa, extrema) euforia: Era un proyecto muy pequeño.* (R. Montero, Odio y miedo) *Está al tanto de que su generosidad no es enteramente desinteresada.* (J. Marías, Cuento de septiembre). Вони звичайно використовуються з якісними прикметниками та прислівниками, що позначають різні емоційні стани. Наприклад: *Hasta los meros tontos lo saben* (J. Marías, Famosos imbéciles).

Цікавими на наш погляд є контекстуальні прислівникові інтенсифікати, а також метафоричними та непрямими способами: *Año tras año hemos ido desarrollando una relación extrañamente próxima* (R. Montero, Odio y miedo). *¿Por qué una novela antigua, situada en un escenario remoto, que refleja las costumbres de una sociedad radicalmente ajena a la nuestra, puede llegar a conmovernos tanto?* (A. Grandes, Suyos eran los pájaros)

Щодо найвищої ступені порівняння, то публіцисти звертаються до різних способів, у Х. Маріаса це лексичні *el latrocinio exagerado, una absoluta contradicción, un caos infernal, mezquino tuit*. Це так само може бути гіпербола *una legión de necios, les cede competencia sin pausa, imitarla a lo grande*. Або ще один улюблений стилістичний засіб антитези: *Basta con acordarse de la Barcelona pre-Colau, turística y amansada pero preciosa, para desesperarse al ver la mamarrachada en que esta alcaldesa bufa la ha convertido.* (J. Marías, Barcelona

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyky]

© Artemova L. V. [Artemova L. V.], L.artemova@knu.ua

desfigurada). Так, наприклад, вся його стаття “Cuento de septiembre” побудована на протиставленні ставлення його двох друзів до грошей.

Дослідники виокремлюють різну кількість ступенів інтенсивності емоційних станів, від двох (емоція – афект) до трьох або чотирьох: *asombrado*, *sorprendido* – *pasmado*, *estupefacto* – *atontado*, *maravillado*– *espantado*, *aterrado*.

Нульовим, нейтральним ступенем прояву всіх емоційних станів, так званою точкою відліку вважається стан спокою (*la tranquilidad*, *la calma*, *el sosiego*), що розглядається як типова норма емоційного стану, однак мова не йде про повну відсутність емоційного збудження: людина завжди перебуває у певному емоційному стані, який змінюється за ступенем прояву. Можливо, стан спокою характеризує сприйняття адресатом такого роду матеріалу, який зовні не збуджує його емоційну сферу.

У картині світу носія мови кожна емоція припускає певний, тільки їй властивий ступінь інтенсивності. Так, наприклад, *satisfacción*, *placer*, *gozo/ goce*, *deleite* різняться не лише за ступенем інтенсивності, але й за проявом внутрішніх відчуттів суб'єкта, а також залежно від того, дух чи тіло переживає такий емоційний стан. Якщо ми звернемося до визначень, які дає RAE, то ми отримаємо:

satisfacción – cumplimiento del deseo o del gusto;

placer – denota lo que agrada o se aprueba;

gozo/ goce - placer o alegría a causa de algo;

deleite – placer de ánimo, placer sensual.

Можемо ще додати фактор мовної селективності окремих авторів. Ми наводимо приклади різних авторів:

Y me pregunto si los turistas se crearán lo que les sueltan y si se marcharán satisfechos de haber aprendido algo de nuestra historia (J. Marías, *Pobres turistas*)

Mi agradecimiento y mi admiración se redoblan por aquello que no sé hacer ni sabría: la pintura y sobre todo la música, quizá porque la segunda brinda un placer más duradero (R. Montero, *Aquí y ahora*).

Lo honramos (al toro) antes de matarlo y después de haberle permitido vivir gozosamente y morir noblemente, peleando (J. Cercas, *Ética de los toros*).

Así de minimalista me gustaría vivir el resto de mi vida, pero, a falta de playa despoblada, me entretendré con el cúter y con el deleite de mi teclado, que tampoco

(Актуальні питання прагмалінгвістики [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Інтенсифікати як маркери прагматичного потенціалу іспанської авторської публіцистики (Українською)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu hispańskości awtorskiej publicystyki]

© Артемова Л. В. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

está mal (M. Torres, Nada como mi cúter).

Як бачимо, всі вони відносяться до однієї групи, тому що ми можемо приписати їм одну загальну якість – позитивну оцінку, наприклад. Здається, не існує таких груп емоційних станів, які б не диференціювалися за інтенсивністю за своїм лексичним значенням. Особливо це виявляється у значенні дієслів, наприклад:

1) *exaltarse – airarse – irritarse – indignarse – enfurecerse, encolerizarse;*

2) *aburrir, cansar – desagradar; disgustar – irritar, fastidiar, hastiar.*

Кожна з цих груп може бути доповненою та розширеною, за умов, що остання група показує вищий ступінь прояву емоційного стану (афект).

Інтенсивність емоційного стану залежить від двох факторів – зовнішніх причин та внутрішнього стану суб'єкта. Оцінка інтенсивності емоційного стану дається мовцем на основі стереотипних уявлень про відповідність емоційного стану можливим уявленнями про внутрішній стан суб'єкта. Оскільки оцінка здійснюється мовцем, вона носить суб'єктивний характер [1, с. 238].

Хоча кожний емоційний стан відрізняється від спокою, у картині світу конкретного мовного ареалу існує стереотип, що вказує на певний типовий, наближений до норми стан, який характеризує відповідний емоційний стан. Це так званий еталон, з яким мовець співвідносить та порівнює прояв емоції. У випадках: *Él estaba irritado – él echaba chispas de ira que tenía*, стає зрозумілим, що, знаходячись на одній шкалі негативного стану, за певним критерієм реципієнт сприймає рівень емоційного стану у кожному з наведених вище прикладів, розуміючи, що вони різняться за рівнем інтенсивності. Або наведемо приклад із статті Х. Маріаса “Barcelona desfigurada”: *un tablero ... diseñado por esquizofénicos – la demente ampliación de las zonas peatonales – la enloquecida cruzada colauita*.

Інтенсифікація та деінтенсифікація, тобто її рухомість за шкалою нарощення або спаду, є характерними не тільки для емоційних станів, а також і для вираження оцінки. Прикладом може виступати такий ряд: *mal, muy mal, bastante mal, extremamente mal, etc.* Рух відбувається в зоні позитивної та негативної оцінки, при цьому інтенсифікація можлива в обох зонах (посилення ознаки “*bien*” і “*mal*”) і деінтенсифікація (послаблення ознаки “*bien*” і “*mal*”). Інтенсифікація оцінки є поняттям дискретним, а саме неможливо виміряти різницю між “*bien*” і “*muy bien*”, також інтенсифікація не обмежена ступенями або певним числом позицій, що відділяють один приклад від іншого.

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyki]

© Artemova L. V. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

Інтенсифікатори складають довгі, слабо зорганізовані ряди одиниць, що співвідносяться між собою досить невизначено [1, с. 45]. Інтенсифікатор оцінного значення може входити в семантичне значення лексичної одиниці: *agradable – adorable; irritar – sacar de quicio*.

Таким чином, ми розглянули різнорівневі інтенсифікати оцінно-емотивного значення прагматичної складової авторської публікації лише переважно одиниць лексичного рівня, коли посиленню їх власного семантичного потенціалу відбувається завдяки словам-інтенсифікаторам або афіксальним способом, і незначною кількістю тропеїстики. У подальшому слід звернутися до способів інтенсифікації значення засобів вищого рівня, що сприяють підвищенню емоційності та оцінності всього речення, надфразової єдності, висловлення або тексту (його фрагмента) в цілому, беручи до уваги “полістатусний” характер експресивності, яка реалізуються у всьому тексті.

Література:

1. Вольф, Е. М. Функциональная семантика оценки, 2-е изд., доп. (Москва: УРСС, 2002), 280.
2. Кухаренко, В. А. *Інтерпретація тексту* (Вінниця: Нова книга, 2004), 272.
3. Лукьянова, Н. А. *Экспрессивная лексика разговорного употребления (проблемы семантики)* (Новосибирск: Наука, 1986), 227.
4. Телия, В. Н. *Коннотативный аспект семантики номинативных единиц* (Москва: Наука, 1986), 142.
5. Bally, Ch. *Curso de lingüística general* (Buenos Aires: Losada, 2007), 315.
6. Bonstein, F. Javier Marías, *el columnista que lo sabe todo y siempre tiene razón Publicado*, <https://www.cuartopoder.es/economia/2014/03/14/javier-marias-el-columnista-que-lo-sabe-todo-y-siempre-tiene-razon/7546/>
7. Karpovskaya, N. «La influencia de los intensificados en la creación de un diferencial de identidad pragmática en la traducción.» *Problemas actuales de la filología en el espacio hispano-ruso del conocimiento* (Cádiz: Universidad de Cádiz, Servicio de publicaciones, 2013): 73-80.
8. <http://slovopedia.org.ua/37/53395/251382.html>

Джерельна база:

9. Marías, J. «Famosos imbéciles morales II.» *El País Semanal* (12/9/21): 82.
10. Marías, J. «Pobres turistas y pobre historia.» *El País Semanal* (16/5/21): 82.
11. Marías, J. «No entiendo.» *El País Semanal* (19/9/21): 82.
12. Marías, J. «Admiración y agradecimiento.» *El País Semanal* (23/5/21): 82.
13. Marías, J. «Barcelona desfigurada.» *El País Semanal* (03/10/21): 82.

(Актуальні питання прагмалінгвістики [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Інтенсифікати як маркери прагматичного потенціалу іспанської авторської публіцистики (Українською)

[Intensyfikaty jak markery pragmatycznego potencjalu hispańskoi avtors'koi publicystyki]

© Артемова Л. В. [Artemova L. V.], l.artemova@knu.ua

PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine

<http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics>

14. Marías, J. «Cuento de septiembre.» *El País Semanal* (26/09/21): 122.
15. Montero, R. «Hablar y abrazar.» *El País Semanal* (12/9/21): 80.
16. Montero, R. «Aquí, hoy, ahora.» *El País Semanal* (23/05/21): 80.
17. Montero, R. «Odio y miedo.» *El País Semanal* (26/09/21): 120.
18. Grandes, A. «Suyos eran los pájaros.» *El País Semanal* (26/09/21): 10.
19. Cercas, J. «Ética de los toros.» *El País Semanal* (24/2/2010): 10.
20. Torres, M. «Nada como mi cúter.» *El País Semanal* (30/05/2010): 8.

References:

1. Vol'f, E. M. *Funkcional'naja semantika ocenki*, 2-e izd., dop. (Moskva: URSS, 2002), 280.
2. Kuharenko, V. A. *Interpretacija tekstu* (Vinnycja: Nova knyga, 2004), 272.
3. Luk#janova, N. A. *Jekspressivnaja leksika razgovornogo upotreblenija (problemy semantiki)* (Novosibirsk: Nauka, 1986), 227
4. Telija, V. N. *Konnotativnyj aspekt semantiki nominativnyh edinic* (Moskva: Nauka, 1986), 142.
5. Bally, Ch. *Curso de lingüística general* (Buenos Aires: Losada, 2007), 315.
6. Bonstein, F. Javier Marías, *el columnista que lo sabe todo y siempre tiene razón Publicado*, <https://www.cuartopoder.es/economia/2014/03/14/javier-marias-el-columnista-que-lo-sabe-todo-y-siempre-tiene-razon/7546/>
7. Karpovskaya, N. «La influencia de los intensificados en la creación de un diferencial de identidad pragmática en la traducción.» *Problemas actuales de la filología en el espacio hispano-ruso del conocimiento* (Cádiz: Universidad de Cádiz, Servicio de publicaciones, 2013): 73-80.
8. <http://slovopedia.org.ua/37/53395/251382.html>
9. Marías, J. «Famosos imbéciles morales II.» *El País Semanal* (12/9/21): 82.
10. Marías, J. «Pobres turistas y pobre historia.» *El País Semanal* (16/5/21): 82.
11. Marías, J. «No entiendo.» *El País Semanal* (19/9/21): 82.
12. Marías, J. «Admiración y agradecimiento.» *El País Semanal* (23/5/21): 82.
13. Marías, J. «Barcelona desfigurada.» *El País Semanal* (03/10/21): 82.
14. Marías, J. «Cuento de septiembre.» *El País Semanal* (26/09/21): 122.
15. Montero, R. «Hablar y abrazar.» *El País Semanal* (12/9/21): 80.
16. Montero, R. «Aquí, hoy, ahora.» *El País Semanal* (23/05/21): 80.
17. Montero, R. «Odio y miedo.» *El País Semanal* (26/09/21): 120.
18. Grandes, A. «Suyos eran los pájaros.» *El País Semanal* (26/09/21): 10.
19. Cercas, J. «Ética de los toros.» *El País Semanal* (24/2/2010): 10.
20. Torres, M. «Nada como mi cúter.» *El País Semanal* (30/05/2010): 8.

(Current issues in pragmalinguistics [Aktual'ni pytannja pragmalingvistyky])

Intensificators as Pragmatic Potential Markers of Spanish Author Articles (in Ukrainian)**[Intensyfikaty jak markery pragmatychnogo potencijalu ispans'koi' avtors'koi' publicystyky]**© Artemova L. V. [Artemova L. V.], l.artemoval@knu.ua